

Jak rozpocząć pierwszą próbę instruktorską?

Jedną z odnóg naszej harcerskiej drogi jest ścieżka instruktorska, na którą w pewnym momencie naszej harcerskiej przygody wstępujemy. Jednak nim podążymy nią na dobre, musimy sobie odpowiedzieć na pytanie:

dłaczego chcę być instruktorką/instruktorem ZHP?

To bardzo proste pytanie uświadamia nam po co tak właściwie jesteśmy w organizacji i dlaczego mimo wielu alternatywnych form spędzania czasu wolnego, właśnie jej chcemy poświęcić nasz czas, energię, naszą pracę.

Jeżeli już znamy odpowiedź na to pytanie i jesteśmy świadomi konsekwencji jakie niesie ze sobą bycie instruktorem, a które wynikają z roty zobowiązania instruktorskiego, to nie pozostaje nam nic innego jak otwarcie próby na stopień przewodnika i dołączenie do grona instruktorów ZHP.

Jak to zrobić?

- 1) Znaleźć opiekuna.
- 2) Rozpisać próbę.
- 3) Zaprezentować swoją próbę Komisji Stopni Instruktorskich.

Recepta, jak widać, nie jest skomplikowana, ale myślę, że warto pokrótce opisać poszczególne punkty.

1) Opiekun próby.

Opiekunem próby na stopień przewodnika może być instruktor w minimum stopniu podharczmistrza, który ukończył warsztaty opiekunów prób. To są wymagania formalne, jednak nieformalne są znacznie liczniejsze, gdyż opiekunem może zostać osoba, której „chcemy się powierzyć”, która nas dobrze zna i pomoże nam dobrze poprowadzić próbę, i która posiada jeszcze mnóstwo cech i całą masę różnych umiejętności, których nie sposób tu wymienić. Kiedy już zlokalizujemy w hufcu taką osobę, to po prostu wspólnie z nim trzeba opracować kartę próby - o czym w poniższym punkcie.

2) Rozpisanie próby.

Dobra próba to taka, która „sama się realizuje”. Aby opracować właśnie taką próbę, nie trzeba być alfą i omegą, a wystarczy jedynie porządnie się do tego przyłożyć. Przede wszystkim należy zacząć od analizy. Tak jak przy planowaniu pracy drużyny należy przeprowadzić analizę wewnętrzną oraz zewnętrzną. Jednak w tym przypadku analiza wewnętrzna będzie dotyczyła nas samych, naszych zalet oraz słabości, natomiast analiza zewnętrzna będzie opisywała stan naszego środowiska działania - jego potrzeby, mocne i słabe strony. Jednym z najbardziej przydatnych narzędzi do przeprowadzania analizy jest arkusz SWOT.

Diagram ze strony <http://pl.wikipedia.org>

S (Strengths) - **mocne strony** - wszystko co stanowi atut, przewagę, zaletę
W (Weaknesses) - **słabe strony** - wszystko co stanowi słabość, barierę, wadę
O (Opportunities) - **szanse** - wszystko co stwarza szansę korzystnej zmiany
T (Threats) - **zagrożenia** - wszystko co stwarza niebezpieczeństwo niekorzystnej zmiany

Lewa część arkusza zawiera czynniki pozytywne, a prawa dwie kategorie czynników negatywnych;

Górna część - mocne i słabe strony - to czynniki wewnętrzne

Dolna część - szanse i zagrożenia - to czynniki zewnętrzne

Przekładając to na nasz konkretny przypadek, taka przykładowa analiza SWOT będzie wyglądała następująco:

Analiza wewnętrzna:

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jestem kreatywna; ▪ Potrafię grać na gitarze; ▪ Dobrze prowadzę drużynę - ma tytuł bdb drużyny; ▪ Mam dużą wiedzę na temat kultur dalekiego wschodu; ▪ ... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mam problemy z systematycznym prowadzeniem „papierków” w drużynie; ▪ Trudność sprawia mi gospodarowaniem czasem, tak, abym na wszystko znalazła czas; ▪ Nie jestem punktualna; ▪ ...
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mam duże wsparcie rodziny i hufca w podejmowanych przeze mnie działaniach; ▪ ... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ W tym roku czeka mnie egzamin gimnazjalny; ▪ ...

Analiza zewnętrzna:

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nasza drużyna prężnie działa, ma 24 członków; ▪ W drużynie sprawnie funkcjonuje system stopni i sprawności; ▪ Wszystkie zastępy sprawnie działają; ▪ ... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mamy 1 przybocznego; ▪ Drużyna jest wielopoziomowa (2 zastępy harcerskie, 1 sth, 1 w); ▪ Nie mamy własnej harcówki; ▪ ...
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ W okolicy działa kilka szkół przyjaznych ZHP; ▪ ... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ W mieście istnieje wiele alternatywnych form spędzania czasu wolnego; ▪ ...

Kolejnym krokiem do opracowania „dobrej próby” jest przeanalizowanie wymagań na stopień przewodnika, które można znaleźć w dokumencie **system stopni instruktorskich**. Wymaganie to mówiąc najprościej wymóg zrealizowania próby. Natomiast do realizacji wymagań posłużą konkretne zadania. Razem z opiekunem próby należy się zastanowić w jaki sposób próba (czyli konkretne zadania) pomoże zniwelować słabe strony i uniknąć zagrożeń oraz wzmocnić mocne strony i wykorzystać szanse jakie przed nami stoją. Opracowując zadania warto wziąć pod uwagę plan pracy drużyny oraz hufca, aby nie realizować zadań oderwanych od rzeczywistości, ale takich, które wynikają z potrzeb. To zwiększa prawdopodobieństwo ich zrealizowania. Należy jednak pamiętać aby zadania były także swego rodzaju wyzwaniem, aby podnosiły wyżej poprzeczkę. Co przyczyni się do dużej satysfakcji po ich zrealizowaniu oraz przede wszystkim do naszego rozwoju.

Poniżej przykładowe zadania do przeprowadzonej analizy SWOT:

Wymaganie	Zadanie
2. Pogłębia swoją wiedzę i rozwija swoje zainteresowania.	Wezmę udział w festiwalu filmów krajów z dalekiego wschodu.
8. Wykazał się umiejętnością pracy wychowawczej z dziećmi lub młodzieżą w wybranej grupie wiekowej, w tym: - umiejętnością prowadzenia dokumentacji niezbędnej do działania drużyny (gromady).	Będę systematycznie prowadzić dokumentację drużyny i prezentować ją na zbiórkach Rady Drużyny.
13. Współpracuje ze środowiskiem działania - rodzicami, szkołą itp.	Nawiążę współpracę z dyrekcją SP nr 7, starając się pozyskać w szkole lokum na harcówkę.

Formułując zadania zwróćmy uwagę na formę, aby to co piszemy było zrozumiałe nie tylko dla nas, ale żeby było napisane poprawną polszczyzną oraz jasno i przede wszystkim konkretnie.

3) Prezentacja próby Komisji Stopni Instruktorskich.

To formalność, która jest niezbędna do otwarcia próby w rozkazie komendantki. Jeżeli próba jest rozpisana dobrze, to nie należy się niczego bać, bo komisja nie gryzie. Co najwyżej może zadawać pytania dotyczące zadań i samego próbanta albo zasugerować zmianę lub dopisanie zadania.

Natomiast aby doszło do samego spotkania, zainteresowany musi złożyć kartę próby oraz wniosek o otwarcie próby do KSI. Integralną częścią wniosku jest opinia komendantki oraz bezpośredniego przełożonego. Wzór wniosku znajduje się tutaj: <http://www.cieszyn.zhp.pl/t2/stopnie>

Po wykonaniu tych 3 punktów pozostaje tylko zrealizowanie zadań, które nie jest kłopotliwe, bo przecież w dobrej próbie „zadania same się realizują” ☺

hm. Danuta Huczala